

TOLOSALDEA[†]

Gastronomia,
natura eta kultura,
dena lurrari lotua

Ongi etorri!

EUSKAL HERRIAREN BIHOTZA

Tolosaldea Gipuzkoako barrualdeko landa eskualde bat da, bere sustraiak eta benetakotasuna mantentzen dituena. 332 km²-ko azalerarekin, ***naturaren lasaitasunaz, gastronomiaren kalitateaz eta kulturaren aberastasunaz gozatzeko*** tokia da.

Euskadiko bihotza dela esan daiteke, ***Euskal Herriaren erdialdean baitago***, euskal hiriburuen erdibidean. N-1 errepideak zeharkatzen du eta ordubeteko distantziara bost aireportu ditu. Trenaz eta autobusez ere irits daiteke bertara.

Gipuzkoako biztanle gutxien dituen eskualdea den arren (47.000 biztanle baino gehiago ditu), udalerrri gehien dituena da: 28. Gehienak mendiz inguratuta dauden herri txikiak dira, ***eta Tolosa merkataritza hiriburu dinamiko bat***.

4_5 Mapak

6 Turismo arduratsua

7 Planak

8_9 Ezinbestekoak

10_11 Tolosaldeko de Tolosaldea

12_19 Destino udalerrriak

TOLOSAKO AZOKA_13
 TOLOSAKO BABARRUNA_13
 EUSKAL SUKALDARITZA
 TRADIZIONALA_14
 TOLOSALDEKO OSTATUAK_14
 MONDEJUA_14
 SAGARDOTEGIAK_15
 TOLOSAKO TXULETA /
 ERRETEGIAK_16
 PINTXOAK / PINTXO
 TABERNAK_17
 IBARRAKO PIPARRA_17
 SARITUAK IZAN DIREN
 JATETXEAK_17
 IDIAZABAL GAZTA /
 GAZTANDEGIAK_18
 GETARIAKO TXAKOLINA /
 UPATEGIAK_18
 EUSKAL TXERRIA_18
 GOZOGINTZA TRADIZIOA_19
 TXOKOLATEAREN MUSEOA_19
 TOLOSA GOXUA_19
 BALERDIPEKO ERLEAK_19

20_27 Natura

HERNIO_21
 FAGUS ALKIZA_21
 ARALAR PARKE NATURALA_22
 LARRAITZ ETA
 IBILBIDE IRISGARRIA_23
 TRAIL ESTAZIOA_23
 XENDAZALETASUNA_24
 MENDI MARTXAK_24
 DONEJAKUE BIDEA_25
 LEITZARANGO BIOTOPOA_26
 PLAZAOLAKO BIDE BERDEA_26
 ZIKLOTURISMOA_27

28_33 Artea eta kultura

PELLO ZABALA GUNEA_29
 AMEZKETAKO
 ARGIZAIOLAK_29
 AMEZKETAKO
 IBILIBIDEAK_29
 TOLOSAKO
 ALDE ZAHARRA_30
 TOLOSA: MUSEO BAT
 AIRE LIBREAN_30
 TXOKOLATEAREN MUSEOA_30
 TOPIC MUSEOA_31
 LARRAULGO EKOMUSEOA_32
 ALTZOKO ERRALDOIA_33
 MUSKERRAREN BIDEA_33

34_35 Planak familian

HELMUGAK_34
 MAPA / JATETXEAK /
 OSTATUAK_35

36_37 Agenda

AZOKA, FESTA,
 OSPAKIZUN, EKITALDI...

38_39 Non jan

JATETXE / SAGARDOTEGI /
 ERRETEGIAK_38
 PINTXO TABERNAK /
 EKOIZLEENGANA BISITAK_39

39 Non erosi

40_41 Non lo egin

NEKAZALTURISMO ETA
 LANDETXEAK / TURISMO
 APARTAMENTUAK_40
 HOTEL ETA PENTSIOAK /
 ATERPETXEAK_41

41 Turismo zerbitzuak

MUSEO ETA INTERPRETazio
 ZENTROAK / INFOMAZIOA /
 TURISMOA AKTIBOA

42 Informazio praktikoa

GARRAIOA / OSASUN ARRETA

43 Euskararen arnasgunea

www.tolosaldea.eus

Liburuxka honetako informazioa 2024ko bigarren hiruhilekoan bildu zen. Prezioak, helbideak eta beste informazio praktikoa batzuk aldatu egin daitezke. Tolosaldea Garatzen-ek ez du akatsen edo hutsegiteren erantzunkizunik hartzen. Akatsen bat detektatuz gero, mesedez idatzi tour@tolosaldea.eus helbidera.

TOLO SALDEA[™]

INFORMAZIOA

i TOLosaldeko Turismo Bulegoa

MUSEOAK ETA INTERPRETAZIO ZENTROAK

- 1 TOPIC
- 2 PELLO ZABALA GUNEA
- 3 FAGUS ALKIZA
- 4 LARRAULGO EKOMUSEOEA
- 5 RAFA GORROTXATEGI TXOKOLATEAREN MUSEOEA

EKOIZLEARENGANA BISITA

- 6 ABURUZA SAGARDOTEGIA
- 7 GOINE GAZTANDEGIA
- 8 HIKA TXAKOLINA
- 9 INAZIO URRUZOLA
- 10 MAHALA ESNEKIAK
- 11 TOLOSAKO BABARRUNAREN ELKARTEA
- 12 URDAPILLETA
- 13 BALERDIPEKO ERLEAK

TURISMO AKTIBOA

- 14 ASTOTREK
- 15 MUGARANCH
- 16 ZALDIZKETA

GARRAIO
PUBLIKOAN
MUGITU
42. orria

Tolosako planoa

LUGARES DE INTERÉS

- 17 TOLOSAKO UDALETXEA
- 25 ARKEOLOGIA PARKEA
- 18 ANDRE MARI ELIZA
- 26 LAPAZA ETXEA
- 19 ARANBURU JAUREGIA
- 27 ITURRITZA JAUREGIA
- 20 GAZTELAKO ATEA
- 28 ATODO JAUREGIA
- 21 SANTA KLARA KOMENTUA
- 29 DIPUTAZIO JAUREGIA
- 22 IDIAKEZ JAUREGIA
- 30 SAN FRANTZISKO ELIZA
- 23 BEOTIBAR FRONTOIA
- 31 PROBINTZIA ARTXIBOA
- 24 ZEZEN PLAZA
- 32 JUSTIZIA JAUREGIA

USABAL KIROLDEGIA

VITORIA GASTEIZ

USABAL INDUSTRIALDEA

AMAROTZ

IPARRAGIRRE

Ibarra

BIDEBIETA AUZOA

IURRE AUZOA

SAN ESTEBAN AUZOA

DONOSTIA

ARRAMELE ZUBIA

PLAZA BERRIA

BERDURA PLAZA

PLAZA ZAHARRA

EUSKAL HERRIA PLAZA

TRIANGULO

NAPARZUBIA

TINGLADO

ALONDEGIA

BERAZUBI

Kondeko aldapa

Paseo San Francisco

Forren etorbidea

Araba hiribidea

Oria ibaia

Oria ibaia

A-1

A-1

A-1

5

A-1

A-1

A-1

etikoa
Turismo Euskadi

Ongi etorri!

Zu arduratsua zara

Zure eskubideak ezagutzen dituzu eta guk zaintzen ditugu.

Prezioak ikusgarri daude, informazioa argia da, tratu egokia jasotzen duzu...

Zure bidaiak tokiko garapena sustatzen du, tokiko produktuak eta artisautza kontsumituz...

Hitz magikoak. Kaixo eta eskerrik asko.

Leku honetan guztiok ongi etorriak gara.

Gure hizkera zaintzen dugu eta behar bereziak dituzten pertsonentzako irisgarritasun-espazioak edo -zerbitzuak errespetatzen ditugu.

Euskal kultura eta gure hizkuntza.

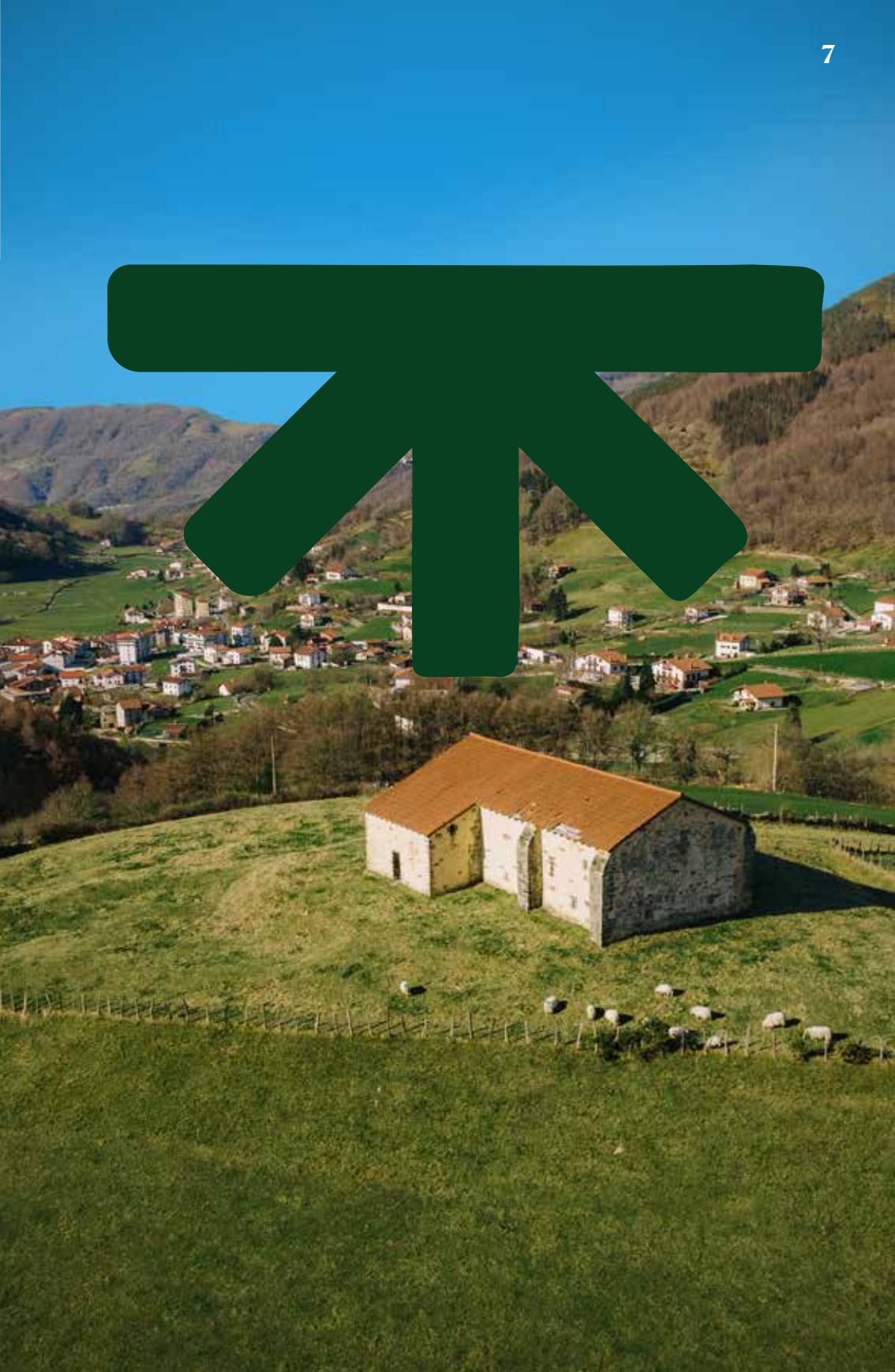
Gure kultura ezagutu eta euskara erabiltzen dugu.

Ondarearen kontserbazioan lagundu, arauak errespetatuz, horietarako sarbideak errespetatuz eta eragin negatiboak saihestuz.

Natura, inguratzen gaituen berdea. Ingurune zainduak errespetua eskatzen du, uraren, energiaren eta ontzien kontsumoa murriztuz eta hondakinak modu egokian kudeatuz.

Zerbitzu jasagarriak. Jasangarritasunaren alde lan egiten duten zerbitzuak dituzu, birziklatzen dutenak, energia eta ura aurrezten dutenak, tokiko komunitatea eta ondare naturala eta kulturala errespetatzen dituztenak.

Nola mugitu? Tolosaldea aldiriko trenak zeharkatzen du, ikusi nahi duzun gunearen arabera errazago izango da garraio publikoan gerturatzea. Gida honen amaieran informazio guztia aurkituko duzu.

Ezinbestekoak

1

TOLOSA

Hiribildu bizi-bizi bat

2

ARALAR PARKE NATURALA

Txiki sentiarazten zaituen
handitasunaren magia

3

SUKALDARITZA TRADIZIONALA BERTAKO PRODUKTUAREKIN

Garaiko produktuari gorazarre

4

HERNIO

Aukera asko eskaintzen dituen
naturgune zoragarria

5

AMEZKETAKO ARGIZAIOLAK

Hildakoak zaintzeko
modu berezi bat

6

**ALTZO, ERRALDOIAREN
JAIOTERRIA**

Film baterako historia

7

ASTEASU / OBABA

**Leku ispiraltzailea Bernardo
Atxagaren literatura lanarentzat**

8

**BERASTEGI,
ARTZAIN KULTURA**

**Antiplano txiki
zoragarri bat**

9

ADUNA, SAGASTIA

Edertasuna muino gainetik

10

ALKIZA

**Inguru natural
basatienaren begiratokia**

28 HERRIAK

TOLOSA

BIZTANLEAK: **20.065**

Hiribildu *bizi-bizia*

M

Tolosa, Tolosaldeko **merkataritza eta zerbitzu gunea da**, bertako biztanleentzako topagunea. Gipuzkoako hiriburua ere izan zen. Bere kokapenak leku garrantzitsu bihurtu du, Gaztela, Nafarroa eta Frantziako errepideen bidegurutzea izan baita. Jarduera soziokultural ugari sortzeko gaitasunagatik ezaguna da, baita bere inauteriengatik ere. Izan ere, Tolosan beti dago zerbait!

BU07-BU08 Tolosa. / Brinkola **aldiriak**-Donostia

+ INFO NOLA IRITSI: 42 orria

ABALTZISKETA

BIZTANLEAK: **326**

Aralar Parke Naturaleko atea

TO01 Eskariaren araberako geldialdia Tolosatik.
TO24E Eskaripeko linea Alegiatik.
TO41G Eskariaren araberako geldialdia Tolosatik.

ADUNA

BIZTANLEAK: **506**

Oria bailarako *sagasti arteko balkoia*

TO08 Eskariaren araberako geldialdia Villabonatik.
TO23E Eskaripeko linea Andoaindik.

ALBIZTUR

BIZTANLEAK: **325**

Tolosako *babarrunaren beste gotorleku bat*

TO05 Tolosatik.
UK02 Tolosa-Azpeitia.

ALEGIA

BIZTANLEAK: **1.771**

Alde zahar txiki baina *zaindua*

TO01 Tolosatik.
TO41G Tolosatik.
 Brinkola **aldiriak**-Donostia.

M

ALKIZA

BIZTANLEAK: **371**

Hernio gune babestuaren sarrerako *begiratokia*

TO20E Eskariaren araberako linea Tolosatik.
TO27E Eskaripeko linea Villabonatik.

ALTZO

BIZTANLEAK: **448**

"Handia"-ren *sorlekua, historia eta kondaira nahasten diren lekua.*

TO25E Eskaripeko linea Alegiatik.

AMASA-VILLABONA

BIZTANLEAK: **5.826**

Eskualdeko bigarren *hiriburua*

BU07-BU08 Tolosa-Donostia.
 Brinkola **aldiriak**-Donostia.

M

AMEZKETA

BIZTANLEAK: **937**

Balio handiko *ondare immaterial eta naturala*

TO01 Tolosatik.
TO41G Tolosatik.

ANOETA

BIZTANLEAK: **2.095**

Historiaurreko *herrixka baten arrastoaren atzean*

TO07 Tolosatik.
TO47G Tolosatik.
 Brinkola **aldiriak**-Donostia.

ASTEASUBIZTANLEAK: **1.546****Literatura–inspirazioko xarma handiko ingurunea**TO27E / Eskaripeko linea Villabonatik.
TO08 / Villabonatik.
TO07 / Tolosatik.
TO47G Tolosatik.**BALIARRAIN**BIZTANLEAK: **149****Altzor ezezagun bat Aralarri begira**

TO26E / Eskaripeko linea Alegiatik.

BELAUNTZA

BIZTANLEAK: 286

Landa ingurunekeo herri txiki egutera batTO04 Tolosatik.
TO02 Tolosatik.**BERASTEGI**BIZTANLEAK: **1.083****Goi–lautada txiki zoragarri bat**TO02 Tolosatik.
TO42G Tolosatik.**BERROBI**BIZTANLEAK: **575****Txerrikumearen "beste" hiriburua**

TO02 Tolosatik.

BIDANIA–GOIATZBIZTANLEAK: **538****Hernio mendiko dolina baten kokatutako dotorezia eta historia**TO05 Tolosatik.
UK02 Tolosa–Azpeitia.**ELDUAIN**BIZTANLEAK: **237****Baserri ederrak dituen mendi–hegala**

TO02 Tolosatik.

GAZTELUBIZTANLEAK: **168****Berdez inguratutako herri ezkutua**

TO04 Eskaripeko geldialdia Tolosatik.

HERNIALDEBIZTANLEAK: **313****Terraza lasaia Uzturre parean**

TO21E Eskaripeko linea Tolosatik.

IBARRABIZTANLEAK: **4.130****Piparraren herria** Brinkola **aldiriak**–Donostia (Tolosa geltokia).
BU07–BU08 Tolosa–Donostia (Tolosa geltokia).**IKAZTEGIETA**BIZTANLEAK: **487****Herri txiki ondo komunikatua** Brinkola **aldiriak**–Donostia.**IRURA**BIZTANLEAK: **1.887****Xarearekin pilotan jokatzeke tradizioa**BU07 Tolosa–Donostia.
 Brinkola **aldiriak**–Donostia (Anoeta geltokia).**LARRAUL**BIZTANLEAK: **257****Aiztondo Ibarreko balkoia**

TO07 Eskaripeko geldialdia Tolosatik.

LEABURU–TXARAMABIZTANLEAK: **394****Herri gunea mendi–kaskoan**

TO04 Tolosatik.

LIZARTZABIZTANLEAK: **637****Nafarrorako bidea**

TO03 Tolosatik.

ORENDAINBIZTANLEAK: **240****Kokapen pribilegiatua Txindokiren aurrean**

TO24E Alegiatik eskatutako linea.

OREXABIZTANLEAK: **108****Gipuzkoako herririk txikiena**

TO03 Eskaripeko geldialdia Tolosatik.

ZIZURKILBIZTANLEAK: **2.975****Belardi paisai ederra**TO07 Tolosatik.
TO22E Eskaripeko linea Villabonatik. Zizurkil alderaino.
 Brinkola **aldiriak**–Donostia (Zizurkil beheko aldea).

ESKUALDE GASTRONOMIKOA

Tolosaldearen bereizgarri nagusietako bat ***bere gastronomía ospetsua da***. Nazioartean izen handia duten produktuen sorlekua, hala nola Idiazabal gazta, Tolosako babarruna eta Ibarako piparrak; kalitatezko eta sasoiko produktu freskoekin egindako gastronomía bat, Euskadiko azoka garrantzitsuenetako batean erosiak: Tolosan. Bizirik dirauten euskal tradizioak eta etxean bezala sentiaraziko zaituen jendea.

TOLOSAKO AZOKA

Euskadiko ezagunenetako bat

Duela ia 800 urtetik **larunbatero ospatzen da.** Izan ere, Tolosa historikoki merkataritza-gune izan da. Azokak eragin sozial eta kultural handia du herrian gaur egun ere: azoka egun bat oso bizia da Tolosan: erosketak, paseotxo bat, giroa, pintxoak, poteoa... askotan musika ere izaten da kalean.

Sasoiko eta tokiko produktua nagusi diren azoka bat da. Horietako produktu asko freskoak dira, bezperan edo egunean bertan bilduak.

Gure produktu izarrak:
Tolosako babarruna, Ibarako piparra, Idiazabal gazta, Errezil sagarra, eztiak, beste esneki batzuk, ogiak, hestekiak...

AZOKARA BISITA GIDATUA:
Larunbatero 11:00etan.
Turismo bulegotik.

943 697 413
tour@tolosaldea.eus

Plaza Zaharra 10 - 20400 Tolosa.

TOLOSAKO BABARRUNA

Gure perla beltza

Produktu honen izena, Tolosako azokak bere merkaturatzean izan duen garrantzi historikoagatik hartzen du. Tolosan ez ezik, Gipuzkoako baserri askotan ere ekoizten da modu tradizionalan babarruna, esan gabe doa, Tolosaldeko herri ia guztietan ekoizten dela.

Barietate ilun ia beltza da, forma obalatu du eta puntu zuri bat. **Salda krematsu oso bereizgarria sortzen du,** txokolate beroaren tankerakoa. Eta baserrietako elikaduran oinarritzko produktua izan da.

Gaur egun, babarrun jana festaren ia sinonimoa da, lagunekin bazkari baten sinonimoa, familiaren bilkura edo zerbait bereziarena. Babarrun ura eta olioarekin prestatzen da hutsik, egosi ondoren ondoan jartzen zaizkio sakramentuak: Ibarako piparra, odolkia, aza eta saiheskia.

Azaroan FESTA HANDIA ospatzen da Tolosan.

+ INFO: 36/37. orrialdea

BABARRUNAK
NON JAN

ERREZETA

EUSKAL SUKALDARITZA TRADIZIONALA

Produktuan oinarritutako sukaldaritza

Gure sukaldea larrean hasten da, baserrian, kupeletan... **Bertako eta sasoiko produkt**uak dira euskal sukaldaritza tradizionalaren oinarria. Gaur egun, produktuan oinarritutako sukaldaritza ere esaten zaio. Gutxi manipulaturako lehengaiak eta errezeta askotan errepikatzen diren osagaiak, hala nola tipula, baratxuria, perrexila eta piperrak.

Babarrunak adibide bat dira, ur eta olioarekin soilik prestatuak. Haragi errea gatzarekin bakarrik, eta batzuetan olio pixka batekin, txuletarekin, arkumearekin, baserriko oilaskoarekin, txerrikumearekin... Postreak batez ere esnekiak: "mama" denboraldian edo **gazta**, **Tolosaldean bere horretan postre bat dena.**

TOLOSALDEKO OSTATUAK

Herri txikien zaporea

Herri guztiak ez dira berdinak, baina gauza bat dute komunean. Leku bat, hobeto esanda: ostatua. Sarritan, udaletxearen eraikinean bertan egoten da, herriko plazatik gertu, **eta bertako gizarte-bizitzaren erdigune** dira.

GOMENDATUAK
Hernalde, Oresa,
Altzo, Alkiza eta
Larraul (Zirta).

MONDEJU

Hestebete eksklusiboa

Aralarretik gertu, Amezketan, Abaltzisketan edo Zaldibian, **ardi-hestebete** hauek aurki ditzakezu.

Tripakiekin eta ardi-koipearekin, porruarekin, tipularekin, arrautzekin eta beti pikante pixka batekin egindako hestebetea. Probatzera animatzen zara?

MONDEJU AZOKA ospatzen da Amezketan irailaren amaieran.

SAGARDOTEGIAK

Sagarraren inguruko kultura zabala

Txotx! Festa, tradizioa eta gastronomia. Gure kulturako erritual gastronomiko ezagunenetako bat da. Urtariletik apirilera bitartean ospatzen da (nahiz eta gero eta sagardotegi gehiagok denboraldia luzatzen duten). **Sagardo-upategi** batean bazkaldu edo afaltzen da, eta "txotx" oihukatzen duten bakoitzean mahaitik altxatu eta kupelera sagardoa dastatzera gerturatzean datza erritualak.

ADUNA

Sagastitik sagardora

Adunan oso ibilbide erraza dago, sagastiak zeharkatzen dituena, bereziki zoragarria udaberrian, bere lore zuri bereizgarriarekin. Baina udan sagarrak zuhaitzetan ere ere ikusi ahal izango ditugu.

TRACK:

DISTANTZIA: **2 km**
 DESNIBELA: **60 m**
 IRAUPENA: **60 min**
 ZAILTASUNA: **Erraza**

TOLOSALDEAN SEI SAGARDOTEGI DAUDE:
Aburuza (urte osoan irekia) eta Zabala Adunan, Isastegi eta Eguzkitza Tolosan, Sarasola Asteasun eta Goikoetxea Lizartzan.

+ INFO: **38. orrialdea**

ABURUZA

BISITA GIDATUA ETA BAZKARIA:
Ostirala 19:30 eta larunbata 12:30.

PREZIOA: **50 €**
 14-17 URTE: **35 €**
 4-13 URTE: **20 €**

943 692 452

aburuza@sidrasaburuza.net
www.sidrasaburuza.net

Goiburu Auzoa 8 - 20150 Aduna.

TOLOSAKO TXULETA

Historia handiko erretegiak

Tolosako erretegiak mundu osoan dira ezagunak, eta munduko txuletarik onena zerbitzatzen duten jatetxeen zerrendan ere agertu izan dira. Zalantzarik gabe, beren kalitate, historia eta berezitasunagatik parrillaren munduan benetako erreferenteak dira.

Bertako haragien
AZOKA BEREZIA
maiatzean.

Tolosako erretegiak aitzindariak izan ziren parrillan erretako idi-txuletak zerbitzatzen eta produktu horren inguruan menu bat osatzen. Parrilla okerraren teknika erabiltzen ere aitzindariak izan ziren.

TOLOSAKO ERRETEGIAK:

Casa Julian, Nicolas,
Burruntzi eta Botarri.

+ INFO: 38. orrialdea

PINTXOAK

Bertako produktiak mokadu txikietan

Aukera zabala da Tolosako tabernetako barretan aurkituko duzuna, eta aukera zabaltzen da momentuan prestatutako pintxo bereziekin.

Pintxoak bitxiak bezala zaintzen dira, sorkuntza txikiak dira eta baina badaude betiko pintxo klasikoak ere, tortilla edo

PINTXO TABERNAK:
Bide bide, Fronton,
Orbela, Xare,
Karela, Txumitxa,
Ikatz, Bertakoteka.

Ibarrako piparra edo "Ibarrako langostinoa", inguru honetan landatzen den piparra autoktonoaren barietate bat da. Ekainetik irailera freskoa aurki daiteke eta frijituak kontsumitzeko oso apreziatuak dira. Urte osoan ozpinetan onduta egoten dira, eta horrela ikusiko dugu tabernetako **gildetan**.

SARITUTAKO JATETXEAK

Tolosaldea erreferentziazko helmuga gastronomiko bihurtzen ari da

Maila goreneko sukaldaritzak eskaintzen dute, eta eredu gastronomiko **iraunkorraren, kalitatearen, zaintzaren eta bikaintasunaren ikurra dira.**

Jatetxe gazteak, erretegi historikoak, jakinduria eta itzal handiak sukaldariak... zerbitzatzen duten plater bakoitzean eskualdea (lurraldea) erakusten dutenak.

+ INFO: 38. orrialdea

AMA ●●

Michelin gidan gomendatua,
2 eguzki Repsol.

BAILARA ●

Michelin gidan gomendatua,
1 eguzki Repsol.

HIKA ●●

2 soles Repsol.

CASA JULIAN ●●

2 eguzki Repsol.

NICOLÁS

Repsol gidan gomendatua.

IRIARTE

Repsol gidan gomendatua.

IDIAZABAL GAZTA

Millaka urte dituen egiteko modu baten emaitza

Jatorri-deiturako gazta, ardi latxaren esne gordinarekin egiten da. Ketua edo naturala izan daiteke, gure inguruko produktu adierazgarrietako bat da.

UPATEGIETARA BISITA:

INAZIO URRUZOLA

Larunbatetan,
13:00etan eta 13:30ean.

PREZIOA: 20 €

688 767 091

inaziourruzola@gmail.com

Barrio Otelarre 40 - 20150 Villabona

HIKA

PREZIOA: 27,50 €

943 142 709

info@hikagastronomiko.com

Arana Bailara 18 - 20494 Alkiza

GAZTANDEGIETARA BISITA:

GOINE GAZTANDEGIA

PREZIOA: 10 € / HAURRAK: 5 €

615 296 613

goineberria@gmail.com

Upazan Auzoa 150 - 20159 Asteasu

MAHALA ESNEKIAK

943 670 724

info@mahala.eus

Mahala Baserria - 20491 Leaburu

Azaroan Tolosan **ESNEKI** ospatzen da.

Martxoan BE!

ospatzen da Berastegin.

GETARIAKO TXAKOLINA

Gure ardo zuria

Tolosaldean kalitate handiko txakolina, txakolin tradizionala, gorria, beltza, aparduna... ekoizten da Inazio Urruzola upategi familiarrean eta Hika bezalako upategi berritzaile batean.

EUSKAL TXERRIA

Galtzean dagoen txerri arraza bat

Bidaniako Elola baserrian urteak daramatzate "euskal txerri" arraza autoktonoko txerriak berreskuratzeko lanean. Bisita gidatua egin daiteke txerriak bizi diren basoa ikusteko eta produktu dastaketa bat egiteko aukera ere eskaintzen da.

URDAPILLETA

605 701 204 / info@urdapilleta.eu

www.urdapilleta.eu

Bidania

TRADIZIO GOZOA

Gozogintzako etxe onenetako bi Tolosan

Gozogintzak tradizio handia du Tolosaldean. XIX. mendearen erdialdetik, Tolosa Gipuzkoako hiriburu izan zen garaitik, Tolosa gozogintza berezia izan duen herria izan da, bere agintarien gustuak eraginda. Izan ere, Tolosan Euskal Herriko gozogintza etxe onenetako bi daude: **Eceiza eta Rafa Gorrotxategi**.

Eceizak Tolosako **teila eta zigarrotxoak ezagunak** egiten ditu, jatorrian Casa Julian erretegirako sortuak.

BALERDIPEKO ERLEAK

Erlezaintza gaztea inguru natural ikusgarrian

Bertako erle beltzarekin lan egiten dute, eta erlezainen lana bertatik ezagutzeko eta ofizioaren garrantzi ekologiko eta kulturalari buruz gehiago jakiteko aukera ematen dute bisita gidatuetan.

TXOKOLATEAREN MUSEOA

Rafa Gorrotxategi

Euskal Herriko **txokolatearen historia** biltzen duen museoa, Rafa Gorrotxategi maisu gozogilearen eskutik.

BISITA LIBREA:

PREZIOA: **4€** / HAURRAK: **2€**

BISITA ETA DASTAKETA:

PREZIOA: **10€** / HAURRAK: **6€**

TXOKOLATE TAILERRA:

PREZIOA: **20€** / HAURRAK: **14€**

MUSEOAREN ORDUTEGIA:

Astelehen, larunbat eta igandeetan:
09:00-14:00

Asteartetik ostiralera:

09:00-14:00 / 16:00-19:00

943 890 306

www.rafaigorrotxategi.eus

Usabal 14 poligonoa - 20400 Tolosa

TOLOSA GOXUA

Urrian, Tolosak gozoaren azoka ospatzen du.

BISITA GIDATUA ETA DASTAKETA:

Aldez aurretik hitzartuta.
Larunbatetan, **10:00etan**.

PREZIOA: **12€** / HAURRAK: **10€**

647 789 686

www.balerdipeko.eus

Bedaio Auzoa - 20268 Tolosa

NATURA

Tolosaldea berdea da. Mendiek eta basoz osatua dago eta hiru naturgune babestuk inguratzen dute daude: Aralarko Parke Naturala, Hernioko mendigunea eta Leitzarango biotopoak. Hortik ***bere aberastasun naturalaren*** balio handia. Landa-izaerari eustean, lurrari errotutako ohitura askok bere horretan diraute hemen. Gure mendi inguruan ibiltzera gonbidatzen zaitugu!

HERNIO

Hernio-Gazumeko aberastasun naturala, mitologikoa eta kulturala

Hernio gailurra Gipuzkoako lekurik esanguratsuenetako bat da. Mendigunea, beste tontor ederrez eta babestutako ingurune naturalez osatua, historiaz, ohituraz eta kondairaz beteta dago.

Hernio-Gazume Kontserbazio Bereziko Eremu bat da, eta Natura 2000 Sarearen parte, bere balio ekologiko eta paisajistikoagatik. Haitzulo ugari, baso hostotsuak eta pagomotak ditu eta bertan hainbat mehatxatutako fauna bizi da.

Irailleko igande guztietan erromeria dago Zelatunen.

FAGUS ALKIZA

Hernio-Gazumeko Interpretazio Zentroa

Babes Bereziko Eremuaren aberastasun naturalari eta kulturalari balioa emateko erakusleirhoa da.

Desagertzeko arriskuan dauden animaliak ezagutu daitezke bertan, baita gizakiak espazio horretan urteetan izan duen esku-hartzeari buruz gehiago jakin ere eta eremu babestuaren maketa batek kokatzen lagunduko ditu.

Doako bisita librea. Bisita gidatua, aldeztu aurretik hitzartuta.

PREZIOA: 7€ / MURRIZTUA: 5€
12 URTETIK BEHERAKOAK: Doan

688 604 466
kultura@alkiza.eus

San Martin plaza z/g - 20494 Alkiza

MUGARANCH EN ZIZURKIL

**Western zaldi eskola,
Hernio mendiaren magalean**

609 474 123
rancho@mugaranch.com
www.mugaranch.com

ARALAR PARKE NATURALA

**Txiki sentiarazten
zaituen handitasunaren
magia, sinbolo bat**

Aralarrek 10.000 hektarea baino gehiago ditu **Gipuzkoaren eta Nafarroaren artean** banatuta, eta mendigune garrantzitsuenetako bat da, altitudeari, balio naturalei eta kulturei dagokienez. Parke naturalaren laurden bat pagoz estalita dago, aberastasun geologiko berezia du eta gaur egun ere, abeltzantarako leku izaten jarraitzen du.

Hiru sarbide: Amezketa (San Martindik), Abaltzisketa (Larraitetik) eta Bedaio (Tolosako landa-azotik).

PUNTU INTERESGARRIENAK

ARRITZAGA

Euskadiko bailara glaziar bakarra da, ia Pirinioetako paisaia dirudiena. Eremu berean daude Buruntzutzin meatze-ustiategiaren aztarnak ere.

AUSA-GAZTELU

Gaztelu baten aztarnak dituen gailur bat da, atzealdean Txindoki duela ikusmira ederra du.

TXINDOKI

Larrunarri edo Ñañarri ere deitzen zaio. Euskal Herriko gailurrik esanguratsuenetako bat da. 1.346 metro eta ikuspegi ikusgarriak. Mari jainkosaren etxeetako bat da.

ZARATEKO LEPOA

Balardi mendiaren itzalean dago, eta Gipuzkoa eta Nafarroa banatzen dituen lerroa da. Pagadi ederretatik igaroz sartzen da.

LARRAITZ ETA BERE IBILBIDE IRISGARRIA

Edonorentzako ibilbidea

Larraitz, Aralarko sarrera nagusietako bat da. Aisi-gune, parke eta jatetxeekin. Larraitzetik Abaltzisketara ere **ibilbide irisgarri bat** dago, egiteko erraza dena parke naturalera begira.

DISTANTZIA: **1,5 km**

IRAUPENA: **25 minutu**

ZALDIZKETA ABALTZISKETAN

Zaldi ibilaldiak Aralar inguruan

646 035 958

TRAIL ESTAZIOA

16 trail ibilbide gustu guztietarako

Euskadiko Trail estazioa Aralar eta Aizkorri parke naturaletan dago. **Sarrera nagusia Abaltzisketako Larraitz auzoan** kokatzen da Tolosaldeetik, maila ezberdinetako 8 ibilbidetara sarbidea da.

MAPA

TOLOSALDEA OINEZ

Ibilaldiak gustu eta maila guztietarako

Ibiltzea gustuko baduzu, **50 ibilbide** baino gehiagoko informazioa aurkituko duzu esteka honetan: distantzia eta desnibel ezberdinetakoak. Zure planera gehien egokitzen zaizuna aukeratzeko behar duzun informazioa. **GR (ibilbide luzea)**, **PR (ibilbide txikia)**, **SL (tokiko bidezidorra)** eta ibilbide tematikoak, zailtasun gutxiko ibilbide errazetatik, adituentzako ibilbideetaraino.

TRACKS

GOMENDIOAK

Etxeko animalien eta abereen lasaitasunagatik, txakurrek lotuta joan beharko dute.

Ez egin surik edo ez bota zigarrorik. Horrela, suteak eta lurzoruaren degradazioak saihestuko dira.

Ez hartu animaliak, landareak, mineralak edo fosilak, paisaiaren parte dira.

Abeltzaintza estentsiboko gune batean zaude. Itxi langa, atek eta hesiak.

Lagunduta ibiltzea komeni da.

Ez utzi eta ez lurperatu zaborra.

Bidean gurutzatzen zarenean agurtu: *Epa, Kaixo, Egun on.*

HISTORIA HANDIKO MENDI MARTXAK

Mendizaletasunarekiko grina

Tolosaldea tradizio handiko mendi martxa historikoen sorlekua da, hala nola, **Aralarko 14 orduak**, **Aizkardiko martxa**, **Bedaiokoa...** mendiaz gozatzeko erronka diren martxak.

Kontsultatu agenda:

www.tolosaldea.eus

DONEJAKUE BIDEAREN BARRUKO IBILBIDEA

Euskadiko bihotzetik Santiagorantz doana

Ibilbide honek Frantziatik eta Santiago zubitik Irundik penintsulara sartzen ziren erromesak imitatzen ditu, eta Gipuzkoa eta Araba zeharkatuz **iparraldetik hegora Euskadi zeharkatzen duen** adar horretatik Santo Domingo de la Calzadako bide frantsesarekin bat egiten zuten.

Bidearen bi adar Tolosaldean

Irun eta Hernani arteko lehen etapa amaitu ondoren, **Oria ibaiaren ibilbidea** herriz-herri jarraitu bata, "Errege Bidetik", edo **Saiatzeko bide menditsua** bestetik. Biak Zegaman batzen dira, San Adriango tuneletik pasatuz.

HERNANI-TOLOSA
ETAPA 2A
Oria bailaran zehar
19,30 km

HERNANI-BIDANIA
ETAPA 2B
Saiatzen
28 km

TOLOSA-ZEGAMA
ETAPA 3A
Oria bailaran zehar
35,20 km

BIDANIA-ZEGAMA
ETAPA 3B
Saiatzen
34,30 km

LEITZARANGO BIOTOPOA

Plazaolako bide berdeak zeharkatzen du

Berastegitik Leitzarango biotopoa sartzen da, ibai kristalinoek eta oso ohikoak ez diren fauna eta florak edonor maitemintzen duten leku eder batean murgilduz. Euskadiko inguru birjinenetako bat da, baita hobekien kontserbatutako inguruetako bat ere, haranaren % 90 basoz estalita baitago.

PLAZAOLAKO BIDE BERDEA

Iruñea eta Donostia lotzen zituen trenbide zaharraren bidea da

22,1 kilometroko ibilbidea Gipuzkoako zatia zeharkatzen du Andoaindik (Otieta atsedenekua) Urto atsedenekuraino, Berastegin. Ibilbidea Leitzarango ibaiaren albotik doa eta **1.000 eskailerak** bezalako sekretuak ezkutatzeko dituzte, **ur kanaletan** edo kiskaltze labeetan eta **Bizkotxeko meategietan** zehar ibiliz.

ASTOTREK BERASTEGIN

Ibilaldiak astoekin

676 691 592

www.astotrek.eus

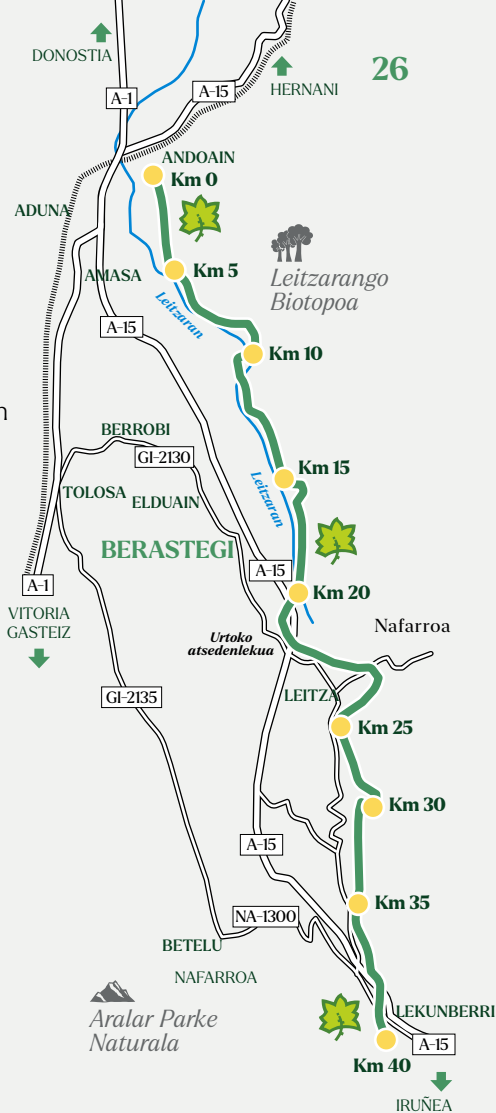
KANALEN IBILBIDEA

Amasako plazatik irteten

IKUSI
IBILBIDEA

DISTANTZIA: 17 km / IRAUPENA: 6,50 ordu

ZIKLOTURISMOA

Tolosaldea bizikletaz

Errépide sigi-sagatsuen paisaia menditsua, Gipuzkoako barnealdeko bereizgarria, leku aproposa da txirrindularitza praktikatzeko, **paisaia beti berdeez** gozatuz.

BI IBILBIDE ZIKLOTURISTA

Larraitz, Altzo eta Alkiza bezalako igoera ikonikoak.

WIKILOC

GIPUZKOAKO ENDURO PISTA BAKARRA

Alegian, MTBren lau ibilbide, seinalezatuak eta homologatuak, jauziak, dropak eta peralteak dituztenak.

WIKILOC

15 KILOMETRO BIDEGORRI

Eskualdea Asteasutik Ikaztegieta zeharkatzen du, oso aldapa gutxi du bidean.

PDF

ARTEA ETA KULTURA

Bertsoak, euskara, mitologia, artea, jaialdiak...

Bertako artista handien lanez gozatzeaz gain, eta alegiazko munduetan murgilduko zara, Tolosaldean harrituko zaituzten euskal kulturarekin zerikusia duten bitxikeria eta antzinako ohitura ugari aurkituko dituzu.

PELLO ZABALA ESPAZIOA AMEZKETAN

Interpretazio zentro bat errota batean

Amezketako ingurune naturala interpretatzeko balio du, **Aralarren magalean** eta Arritzagako bailarra glaziarraren sarreran, baita inguru horretan kontserbatzen den ondare kulturala ere. Errota martxan ikus daiteke, baita arto taloak egiten ikasi ere.

BISITA GIDATUAK:

Argizaiolak eta bertako produktuen dastaketa.

Errotara bisita eta bertako produktuen dastaketa.

Taloen errota eta tailerrera bisita.

PREZIOA: 10 €

657 370 156 / 📞

**Urzabal Auzoa Auzoa 1
20268 Amezketeta**

BI IBILBIDE AMEZKETAN

IBILBIDEA

FERNANDO AMEZKETARRA

Ibilbide tematikoa.

IBILBIDEA

ZAZPITURRIKO URAREN BIDEA

Ibilbide geologikoa.

AMEZKETAKO ARGIZAIOLEN TRADIZIOA

**Hildakoak zaintzeko
oso modu berezia**

Amezketeta eta, zehazki, San Bartolome eliza, **antzinako tradizio hori** Euskal Herrian ikusi ahal izango duzun leku bakanetakoa da.

Argizaiola, kandela bat kiribiltzen den zizelkatutako ohol bat da. Argi + ola. Hilobien gainean pizten da hildakoak zaintzeko.

TOLOSA

Alde zaharreko ondarearen historia

Ondare monumentalez betetako alde zahar honek merzei du bisitaldi eta paseotxo bat bere kale estuetan zehar. Tolosako irudi ezagunenetik (Zerkausia) Gaztelako ateraino, hainbat hiri-jauregi, Nafarroako zubia, jauregi errenazentista baten aztarnak, euskal arkitekturaren adibideak eta xarma handiko plazak eta kaleak topatuko dituzu. *ura vasca y plazas y calles con mucho encanto.*

Eta nola ez **Santa Maria eliza**, Gipuzkoako bigarren handiena. Bisita gidatua egin daiteke, larunbatetan elizako gangetara igota.

BISITA GIDATUA

ALDE ZAHARRERA:

Asteartetik larunbatera: 10:00 eta 15:00.

BISITA GIDATUA

SANTA MARIA ELIZARA

LARUNBATA: 12:30.

PREZIOA: : 4€

TARIFA MURRITZTUA: 2€

IRAUPENA: 1 ordu

HIZKUNTZAK:

Euskara / Gaztelania /

Ingelesa / Frantsesa

AUDIOGIA

943 697 413 /

tour@tolosaldea.eus

Plaza Zaharra 10 - 20400 Tolosa

AIRE ZABALEKO MUSEOA

Tolosan artea senti dezakezu

Erakusketa hau Tolosa ziprizzintzen zuten euskal artisten eskultura sorta batekin hasi zen, **Oteiza, Chillida, Basterretxea edo Kondobika Jauregi** kasu. Horma-irudiekin eta bestelako pintura-lanekin osatzen joan da azken urteetan.

TXOKOLATEAREN MUSEOA.

RAFA GORROTXATEGI

Tradizio gozoa

Rafa Gorrotxategi, artisau maisu ezagunak, bere Txokolatearen Museoko atea irekiko dizkizu Txokolatearen historia eta Euskal Herriarekin mendeetan zehar izan duen harreman estua ezagutzeko.

+ INFO: 19. orrialdea

TOPIC

Txotxongiloen mundu magikoa

Museo bakarra da Europan, txotxongiloiei eskainitako zentro integral bat delako. Mundu osoko txotxongiloak daude bertan, XVIII. mendetik txotxongilo garaikideetaraino. Gizateriaren ondare diren txotxongiloak, artista ezagunek diseinatutako txotxongiloak... Museoa antzinako Justizia Jauregian dago kokatua eta bereziki haurrekin joateko egokia.

TITIRIJAI

Tolosako Nazioarteko Txotxongilo Jaialdia

Azaroaren amaiera.

TOLOSAKO TOPIC MUSEOAREN ORDUTEGIA:
10:00-13:00 / 16:00-19:00

Asteburuetan, jaiegunetan eta goi-denboraldian (ekainaren erdialdetik irailaren erdialdera):
10:00-14:00 / 15:30-19:30

Astelehenetan itxita (jaiegunetan eta zubietan izan ezik).

PREZIOA: 4 €

TARIFA MURRIZTUA: 2 € / 3 €

943 650 414

cit@cittolosa.com

www.topic.eus

Euskal Herria Plaza - 20400 Tolosa

LARRAULGO EKOMUSEOA

Kultura-ondarea

Euskal landa-inguruneak azken hamarkadetan izan duen **eraldaketa** interpretatzeko aukera ematen duen espazioa da, eta inguruko kultura-ondareari balioa emateko balio du.

ALDEZ AURRETIK HITZARTUTA

BISITA GIDATUA:

PREZIOA: 2€

634 289 327

kultura@larraul.eus

www.larraulekomuseoa.net

San Esteban Plaza - 20159 Larraul

SAN ESTEBAN ELIZAKO GRISAILA

Larraulgo elizako erretaularen atzean ikus daitekeen Gipuzkoako XVI. mendeko grisaila bakarretakoa da.

IBILBIDE TEMATIKOA

MUSKERRAREN BIDEA

Ibilaldia Obabako lurraldetik

Bernardo Atxaga, idazle ezaguna, bere jaioterriko, Asteasuko, paisaietan oinarritu zen bere narrazioetako batzuetan. Horien artean "Obabakoak", 26 hizkuntzatarara itzulia izan zen liburuan. **Obaba** bere eleberririk askotan agertzen den leku zehaztugabea da, eta Elizmendi auzoarekin identifikatu daiteke. **Asteasuko** auzo horretatik hasten da 2 kilometroko ibilbidea, eta istorioak Bernardo Atxagaren beraren ahotsean entzunez egin daiteke.

www.muskerrarenbidea.eus

IBILBIDE TEMATIKOA

ALTZOKO ERRALDOIA

Erraldoiaren bizitzan zehar

Altzok oraindik ere gordetzen ditu **Migel Joakin Eleizegiren** inguruan sortu zen ikusminaren aztarnak. 10 Goya irabazi zituen "Handia" filmak oinarri bezala hartu zuen benetako pertsona izan zen; eta 2,42 metroko altuera izatera iritsi zen, erraldoitasunaren ondorioz.

**IBILBIDE GIDATUA,
ALDEZ AURRETIK HITZARTUTA:**

ONEZKO IBILBIDEA: 3 km / 2 ordu / Plazan hasten da
15 pertsona baino gehiagoko taldea: **3€** / pertsona
15 pertsona baino gutxiagoko taldea: **45€** / talde

Planak *familian*

Ezagutu Tolosaldeko **altxorrak** gure lagunekin batera: Marionak txotxongiloen mundu magiko eta koloretsuaren atea irekiko dizkizu TOPICen; abentura ugari bizi ahal izango dituzu Larraitzen Marirekin, Ama Lurra jainkosarekin, Txindokin; Rafa Gorrotxategik txokolate goxoak egiten erakutsiko dizu Tolosan; eta Altzoko erraldoiaren tamainaz harrituko zara!

Gure herrietan ezagutzeko istorio eta sekretu hauek eta askoz gehiago aurkituko dituzue. **Familian** egiteko plan ugari ere bai.

1 TOPIC

Mundu osoko 1.000 txotxongilo baino gehiago Europan bakarra den museo batean.

+ INFO: 31. orrialdea

2 RAFA GORROTXATEGI

Txokolatearen historiari buruzko museoa eta txokolatea egiteko tailerrak.

+ INFO: 19. orrialdea

3 ALTZOKO ERRALDOIA

Benetako pertsonaia izan zen: alderatu zure gorputza benetako tamainarekin.

+ INFO: 33. orrialdea

4 MUSKERRAREN BIDEA

Bernardo Atxagaren ibilbide literarioa bere jaioterriko kaleetan zehar.

+ INFO: 33. orrialdea

5 FAGUS ALKIZA

Hernio magalean bizi diren hegaztiak eta inguruko basoak ezagutzeko ibilbideak.

+ INFO: 21. orrialdea

6 IBILBIDE ERRAZAK

Ibilbide bat Oresa ezagutzeko, Euskadiko herri txikiena eta gaztarekin duen harremana.

+ INFO: 24. orrialdea

Haurrentzako egokitutako zerbitzuak dituzten jatetxeak eta ostatuak: aldagailua, haurrentzako menua, sehaska, parkea edo jolaserako lekua, trona...

JATETXEAK

Larraitz-Gain (Abaltzisketa).
Altzoko Ostatua (Altzo).
Iturri-ondo (Asteasu).
Bide-Bide (Tolosa).
Botarri (Tolosa).
Orexako ostatua (Orexa).

OSTATUAK

Lete apartamentuak (Alkiza).
Saskarate nekazalturismoa (Asteasu).
Lizolagoiena nekazalturismoa (Asteasu).
Bide-Bide hotela (Tolosa).

URTARRILA

Zuhaitz eguna: Tolosa.

Txotx denboraldiaren hasiera.
orrialdea. 15. orrialdea.

OTSAILA

TOLOSAKO INAUTERIAK

Tolosako festa handia da, Euskal Herriko inauteri ezagunenetako bat. Mozorroak, txarangak, zezenak... biltzen dituen inauteri urbanoa. Ez duzu mozorro oso landu bat behar, inauteriak Tolosan jarrera bat dira (mozorroak igandean, astelehenean eta asteartean).

Landa-inauteriak:

Abaltzisketa, Amezketeta eta Lizartza.

Negutrail. Mendi lasterketa:

Berastegi.

MARTXOA

BE! ARTZAIN KULTURAREN

ASTEBURUA. Berastegi.

Gaztandegira bisitak astoekin, hitzaldiak, merkatua eta artzainen kulturaren inguruko ekitaldi gehiago.

APIRILA

Azoka berezia. Orendain.

GOROSTIDI HARRIA

Harri-jasotzaileen txapelketa hau Adunan ospatu zen lehen aldiz 2008an eta proba aparta da, harri berezietan gain, kirolariek erronka bati aurre egin behar baitiote, Iñaki Gorostidiren marka bi probatan gaindituz.

MAIATZA

Maiatzaren 1a. Aralarko larreak irekitzea:
Larraitz (Abaltzisketa).

Bertako haragiaren azoka: Tolosa.

Landare eta lore azoka berezia: Tolosa.

Txindokiko kilometro bertikala:
Mendi lasterketa. Larraitz (Abaltzisketa).

Azoka berezia: Irura.

Herriko jaiak: Orea.

EKAINA

San Joan jaiak:
Tolosa.

Sagardo lehiaketa: Tolosa.

Herriko jaiak:
Abaltzisketa, Anoeta, Asteasu, Belauntza eta Leaburu.

Ardo zuriaren azoka: Tolosa.

T3T. TOLOSALDEKO 3 TONTORRAK. Tolosa.

Tolosaldea zeharkatzen duen 43.8 kilometroko lasterketa, bere tontor esanguratsuenetako hirutan zehar: Hermio, Uzturre eta Erroizpe (Larte). 23. orrialdea.

AGENDA

UZTAILA

Herriko jaiak:

Alegia, Altzo eta Villabona.

ABUZTUA

Herriko jaiak:

Aduna, Albiztur, Amezketeta, Baliarrain, Berastegi, Berrobi, Bidania, Gaztelu, Goiatz, Hernalde, Ibarra, Ikaztegieta, Larraul, Orendain eta Zizurkil.

IRAILA

Azoka berezia:

Villabona, Asteasu, Goiatz, Alegia.

Ibarrako Piparra Azoka: Ibarra.

Zelatungo erromeria (Hernio):

Igandero.

Txakolinaren Eguna: Amasa.

Herriko jaiak:

Alkiza, Bedaio (Tolosa), Elduain, Irura eta Lizartza.

URRIA

Mondeju festa: Amezketeta.

Azoka berezia: Anoeta, Zizurkil, Belauntza, Leaburu.

Mikologika. Azoka mikologikoa: Tolosa

Tolosa Goxua. Gozokiaren azoka:

Tolosa. 19. orrialdea.

ABESBATZEN NAZIOARTEKO JAIALDIA. Tolosa (urria-azaroa).

Munduko abesbatzarik onenak, Tolosan. 1969tik hainbat modalitatetako abesbatzak biltzen ditu, folklorea, polifoniako ahots mistoak edo berdinak...

AZAROA

TOLOSAKO BABARRUNAREN FESTA. Tolosa.

Euskal Jaiaren erritmora ospatzen den festa da Tolosako Babarrunarena. Babarruna lehiaketaz gain, azoka berezia eta babarrun jana oinarri duten kuadrila bazkariak izaten dira. Festa egun aparta izaten da Tolosan.

Esneki. Euskadiko gazta eta esnekien azoka. Tolosa.

Azoka berezia: Berastegi.

Titirijai. Nazioarteko Txotxongilo

Jaialdia: Tolosa. 31. orrialdea.

Herriko jaiak:

Amasa (Villabona).

ABENDUA

Azoka berezia: Altzo.

Gabonetako azoka: Tolosa.

Herriko jai gehienetan erromeria, trikitixa, herri kirolak, pilota partidak... aurkituko dituzu.

Non jan

JATETXEAK

Larraitz-Gain (Abaltzisketa)

943 653 572 / www.larraitzgain.com

Albizturko Ostatua (Albiztur)

943 005 922

Alkizako Ostatua (Alkiza)

943 691 836

IU Jatetxea (Alkiza)

688 767 091 / www.inaziourruzola.eus

Altzoko Ostatua (Altzo)

943 652 262 / zatozaltzora@gmail.com

Hika By Roberto Ruiz

(Amasa-Villabona)

943 142 709 / www.hikabodega.com

 Iturri-Ondo (Asteasu)

943 691 331

 Iriarte (Berrobi)

943 683 078 / www.iriartejattetxea.com

Bailara (Bidania-Goiatz)

943 681 234 / www.bailara.com

 Orexako Ostatua (Orexa)

943 682 290

 Hernaldeko Ostatua (Hernalde)

943 652 496

Zirta Jatetxea (Larraul)

943 691 855

Bistró Ijh (Bidania-Goiatz)

943 681 234 / www.iriartejauregia.com

Alondegia (Tolosa)

695 304 441 / www.alondegia.com

Bertakoteka (Tolosa)

943 652 185

 Bide-Bide (Tolosa)

943 231 100 / www.hotelbidebide.eus

 Ama (Tolosa)

943 382 059 / www.amataberna.net

Botarri (Tolosa)

943 654 921 / www.botarri.com

Fronton (Tolosa)

680 545 037 / www.frontontolosa.com

SAGARDOTEGIAK

 Aburuza (Aduna)

943 692 452 / www.sidrasaburuza.net

Zabala (Aduna)

943 690 774 / www.rzabala.com

Isastegi (Tolosa)

943 652 964 / www.isastegi.com

Goikoetxea (Lizartza)

943 682 175

Sarasola (Asteasu)

943 690 283 / www.sidrerasarasola.com

 Eguzkitza (Tolosa)

943 672 613

ERRETEGIAK

Burruntzi (Tolosa)

943 650 559

 Casa Julian (Tolosa)

943 671 417 / www.casajulianmg.com

Asador Nicolas (Tolosa)

943 654 759 / www.asadornicolas.com

PINTXO TABERNAK

Orbela (Tolosa)

943 016 780

Ikatza (Tolosa)

943 674 913

Xare (Tolosa)

943 476 520 / www.pedido.xare-tolosa.com

Karela (Tolosa)

943 650 182

Fronton (Tolosa)

680 545 037 / www.frontontolosa.com

Txumitxa (Ibarra)

943 671 158 / www.txumitxa.com

PRODUKTUA BISITATZEA

Aburuza sagardotegia (Aduna)

943 692 452 / www.sidrasaburuza.net

Bisita gidatua eta dastatzea, bisita gidatua eta bazkaria.

Goine gaztandegia (Asteasu)

615 296 613 / goineberria@gmail.com

Bisita gidatua eta dastatzea.

Hika Txakolinaren Upeltegia (Amasa-Villabona)

943 142 709 / info@hikagastronomiko.com

Bisita gidatua eta janaria.

Inazio Urruzola

Txakolin Upeltegia (Alkiza)

688 767 091 / inaziourruzola@gmail.com

Bisita gidatua eta dastatzea, bisita gidatua eta bazkaria.

Mahala esnekiak eta txerri-produktuak (Leaburu)

943 670 724

luixa.leaburutxarama@gmail.com

Bisita gidatua eta dastatzea.

Tolosako Babarrunaren

Elkartea (Tolosa)

943 650 253 / www.alubiasdetolosa.com

Euskal Txerri, Urdapilleta (Bidania-Goiatz)

943 681 006 / elolabaserria@gmail.com

Bisita gidatua eta dastatzea.

Balardipeco Erleak, erlezaintza (Bedaio-Tolosa)

647 789 686 / info@balardipeco.eus

www.balardipeco.eus

Bisita gidatua eta dastatzea.

Non erosi

Tolosaldeko souvenir onena eramateko ideiak

Barriola harategia (Ibarra)

943 670 869 / www.barriola.eus

Ibarrako pipermin txistorra, haragi-produktuak eta produktu hautatuak.

Eceiza (Tolosa)

943 655 161 / www.eceiza.eus

Tolosako teilak eta zigarroak eta gozotegia.

Garia okindegia (Tolosa)

943 671 363

Masa amako ogia eta opilak.

Rafa Gorrotxategi (Tolosa)

943 890 306

info@rafagorrotxategi.eus

www.rafagorrotxategi.eus

Txokolateak, Gorrotxak eta gozokiak.

Orri honetan agertzen diren enpresa guztiek parte hartzen dute Tolosaldeko **turismo gastronomikoa** sustatzeko sarean. Parte hartu nahi izanez gero, idatzi garmendia@tolosaldea.eus helbidera.

Non lo egin

Parking
 Plazak
 Pet friendly
 Karga puntua
 Turismo Kode etikoa
 Turismo FAMILIAR
 Familia turismoa

NEKAZARITZA TURISMOA ETA LANDETXEAK

Zabale (Aduna) KSS00051
 943 690 825 / zabalerural1@gmail.com

Saskarate (Asteasu) KSS00095
 943 690 446 - 679 808 373
saskarate@hotmail.com

Ugarte (Asteasu) KSS00092
 943 692 722 - 671 614 189
agroturismougarte@gmail.com

Zumargain (Asteasu) XSS00109
 655 758 808 / www.zumargain.com

Argiñenea (Berastegi) KSS00153
 943 683 371 - 638 182 998
arginenea@gmail.com

Baztarretxe (Berastegi) KSS00064
 943 683 386 - 635 726 687
azpiroz@yahoo.es

Teileri (Berrobi) XSS00013
 943 841 429 / www.teileri.es

Mikelenea (Gaztelu) XSS00112
 607 389 937 / info@casagaztelu.com

Ziasoro (Zizurkil) KSS00023
 943 693 143 / ziasoro@yahoo.es

Lizolagoiena (Asteasu)
 KSS00188
 688 683 262 / lizolagoiena@gmail.com

Akulebi (Villabona) KSS00122
 943 693 034 - 639 907 018
akulebi@hotmail.com

Alustiza (Villabona) KSS00016
 943 690 361 / alustizaneka@gmail.com

Urresti (Villabona) KSS00077
 943 690 444 - 653 722 363
www.agroturismourresti.com

Arkaitza (Berrobi) XSS00145
 615 009 620 - 639 960 435
arkaitza2@gmail.com

Agerre Berri (Larraul)
 XSS00156
 607 280 591 / info@agerreberri.com

Korteta (Tolosa) KSS00144
 639 489 833 / www.agroturismokorteta.com

APARTAMENTU TURISTIKOAK

Lete (Alkiza) XSS00139
 943 691 264 / www.letealkiza.com

Iriarte Apartamentuak (Orexa) TSS00121
 943 682 148 - 665 701 707
iriarteapartamentuak@gmail.com

HOTELAK ETA PENTSIQAK

 Iriarte Jauregia hotela* (Bidania-Goiatz)**
HSS00709
943 681 234 / www.iriartejauregia.com

 Bide-Bide hotela (Tolosa)**
HSS00854
943 231 111 / www.hotelbidebide.eus

Oria hotela* (Tolosa) HSS00605
943 654 688 / www.hoteloria.com

Izkina ostatua (Alegia) HSS00375
608 142 123

Altzoko ostatua (Altzo) RSS00917
943 652 262 / zatozaltzora@gmail.com

Benta Aldea ostatua (Anoeta)**
HSS00706
943 654 079 / www.bentaldea.com

Ikaztegiako ostatua (Ikaztegieta)
HSS00914
943 655 892 / uxeremozo98@hotmail.com

 Karmentxu ostatua (Tolosa)
HSS00517
943 673 701 / pkarmentxu@gmail.com

Oyarbide ostatua (Tolosa) HSS00061
943 670 017 / www.pensionoyarbide.com

TURISMO-ATERPETXEA

Uztartza (Aduna) BSS00012
943 693 481 / [www.albergueuztartza.com](http://www. albergueuztartza.com)

Otardi (Asteasu) BSS00022
649 062 674 - 663 048 275
www.otabardi.eus

Turismo- zerbitzuak

MUSEOAK ETA INTERPRETAZIO ZENTROAK

 Topic. Txotxongiloen Nazioarteko Zentroa (Tolosa)
943 650 414 / www.topic.eus
Museoa, bisita gidatuak, bisita antzeztuak, ikuskizunak eta tailerrak.

Pello Zabala gunea (Amezketza)
657 370 156 /
Amezketako argizaolei buruzko bisita, errota eta talo tailerra.

Larraulgo ekomuseoa (Larraul)
634 289 327 / www.larraulekomuseoa.net
Bisita gidatua aurretiko hitzorduarekin.

 Fagus Alkiza. Hernio-Gazumeko Interpretazio Zentroa
943 690 235 / www.fagus-alkiza.eus

 Rafa Gorrotxategi Txokolatearen Museoa (Tolosa)
943 890 306 / info@rafagorrotxategi.eus
Bisita librea, bisita gidatua, dastatzea eta/edo txokolate-tailerra.

INFORMAZIOA

 Tolosaldeko turismo bulegoa (Tolosa)
943 697 413 / tour@tolosaldea.eus
www.tolosaldea.eus

TURISMO AKTIBOA

Astotrek (Berastegi)
676 691 592 / info@astotrek.eus
Asto-ibilaldia.

Mugaranch (Zizurkil)
609 474 123 / rancho@mugaranch.com
Hipika.

Zaldizketa (Abaltzisketa)
646 035 958
Zaldiz ibiltzea.

EUSKARAREN ARNASGUNEA

Azkeneko datuen arabera Tolosaldean euskaraz ulertzen dutenak %86 dira eta euskararen erabilera gorantz doa urtez-urte. Beraz, euskaraz eskatu, hitzegin eta ezagutu gaitzakezu.

Zure lehen hitza euskaraz!

TOLOSALDEKO TURISMO BULEGOA

Plaza Zaharra 10, Tolosa • 943 697 413 / www.tolosaldea.eus

